
Sanering Winterbeek van start

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en Tessenderlo Chemie nv gaan weldra van start met de sanering van de Winterbeek over een traject van 17 km. De verontreiniging ter hoogte van de waterloop was al enige tijd gekend, maar sinds de goedkeuring van de Vlaamse Regering op 18 december 2015, kwam het project in een stroomversnelling. Er werd een samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen Tessenderlo Chemie nv, de OVAM en de VMM en begin maart werd het bodemsaneringsproject voor het eerste deelgebied ingediend. De saneringswerken van VMM en OVAM zullen gefaseerd verlopen in de periode 2017-2020. Tessenderlo Chemie staat in voor de berging van de verontreinigde grond en slib. Met de sanering maken we van de beek weer een propere waterloop, zorgen we voor nieuwe kansen voor natuur en landbouw in het vallei gebied én voor een veilige leefomgeving voor de inwoners en recreanten.

Verontreinigde waterloop in waardevol natuurgebied

De verontreiniging is gesitueerd op het grondgebied van de gemeenten Beringen, Tessenderlo, Diest en Scherpenheuvel-Zichem, en behelst het traject van de Winterbeek stroomafwaarts van het lozingspunt van Tessenderlo Chemie nv tot aan de monding in de Demer. Het water van de Winterbeek was jarenlang verontreinigd door de lozingen van voornamelijk Tessenderlo Chemie nv. Dat lozingswater bevatte vooral zouten (vnl. calciumchloriden), maar ook de zware metalen cadmium en radium. Deze verontreinigingen hebben zich afgezet in de waterloop waardoor het slib verontreinigd raakte. Door overstromingen en slibruimingen, waarbij het slib op de oever werd achtergelaten, heeft de verontreiniging zich in de omgeving van de waterloop verspreid. Naast het slib zijn bijgevolg ook de oevers en het overstromingsgebied verontreinigd.

Sinds 2014 is de sanering van de Winterbeek een stuk haalbaarder geworden, aangezien de lozing van zouten in de Winterbeek tot een tiende van het vroegere niveau is teruggebracht, zoals werd opgelegd in de vernieuwde milieuvergunning van Tessenderlo Chemie nv. Circa 25 jaar eerder werd de lozing van de zware metalen cadmium en radium al sterk gereduceerd. De Winterbeek doorkruist voornamelijk natuurgebied, in mindere mate landbouwgebied en kruist slechts éénmaal woongebied, namelijk de dorpskern van Molenstede. Ondertussen zijn grote delen omwille van hun groot ecologisch belang aangeduid als Europese Speciale Beschermingszone (3 habitatrictlijn-gebieden, vogelrichtlijngebied) en zijn grote delen opgenomen in het Vlaams Ecologisch Netwerk.

Samenwerking Tessenderlo Chemie – Vlaamse overheid

Om tot een sanering van deze waterloop te komen, sloten Tessenderlo Chemie nv en de Vlaamse overheid een akkoord. In deze samenwerkingsovereenkomst is opgenomen dat de Vlaamse overheid (VMM en OVAM) zal instaan voor het ruimen van de waterloop en de sanering van de oevers en overstromingsgebieden van de Winterbeek en dat Tessenderlo Chemie zal instaan voor de saneringsberging van het verontreinigd materiaal .

Geplande saneringswerken

De waterbodem en de onderliggende vaste bodem worden verwijderd over het volledige traject door middel van een aangepaste baggermethode. De oevers worden waar technisch en ecologisch mogelijk ontgraven tot aan de risicogrenswaarde. In de diepte wordt de ontgraving vaak beperkt tot het grondwaterniveau. Ter hoogte van natuurgebieden wordt de ontgravingsbreedte beperkt tot de breedte van de bestaande oeverwallen. In landbouwgronden en woonzones wordt gegraven tot aan de

risicogrenswaarde. Ter hoogte van woonzones en landbouwgronden worden de ontgraven zones terug aangevuld en hersteld tot het huidige niveau.

Gefaseerde aanpak

Om de sanering beheersbaar uit te voeren is ervoor geopteerd om die in deelfasen uit te voeren, gespreid over de periode 2017-2020. Hierbij worden eerst de stroomopwaartse delen aangepakt en nadien stelselmatig de gebieden stroomafwaarts. Zo kunnen gesaneerde stukken niet opnieuw verontreinigd geraken door het opwoelen van verontreinigde bodem stroomopwaarts. De eerste deelgebieden zijn Schoesters Vliet en Meirijk. De sanering ervan zal normaal gezien begin januari 2017 starten. De overige 3 fases worden aansluitend gepland.

- fase 1 : Schoesters Vliet en Meirijk (2017)
- fase 2 : Rietbroek en Dassenaarde (2018)
- fase 3 : Molenstede en Kraanrijk (2019)
- fase 4 : Kloosterbeemden Demerbroeken (2020)

Openbaar onderzoek en inspraakmogelijkheid

De OVAM bracht vandaag per brief alle eigenaars van de betrokken gronden van de eerste fase op de hoogte van het bodemsaneringsproject alsook van de mogelijkheid om bezwaren of opmerkingen mee te delen op het bodemsaneringsproject. Op 13 april (van 14u tot 20u) organiseren de VMM en de OVAM een infomarkt in Tessenderlo waar alle betrokkenen terecht kunnen voor vragen of opmerkingen op het bodemsaneringsproject.

